

การประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัล
บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด

วรัญญู พริกิตติวรกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2548

ISBN 974-502-289-6

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วัชร พริกิตติวรกุล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปรีดี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ลัดดา สุขปรีดี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย สุนทรสมัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่...12...เดือน...12...พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ถัดดา สุขปรีดี ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบขั้นตอนและแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี พร้อมทั้งได้ประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังปรากฏรายชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้ง นักธุรกิจอิสระแอมเวย์ทุกท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ดร.วิฑิต และคุณจินตนา พรจะเด็ด ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนวคิดในการทำงานวิจัย และเป็นกำลังใจให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้องของผู้วิจัย รวมถึงสามิและบุตร เพื่อน ๆ รุ่น 42 ทุกคน ที่เป็นกำลังใจให้ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คณะทำงานของบริษัท เอค้า – ไคมอนด์ จำกัด ที่ได้ให้ความคิดเห็น อำนวยความสะดวก และเอื้อเฟื้อข้อมูลในการทำงานวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่พึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณ และ บุรพาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน และชี้แนวทางในการศึกษาแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด

วัชรวิ พิรกิตติวรกุล

42923624: สาขาวิชา: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ: การประเมิน/ โครงการฝึกอบรม/ นักธุรกิจอิสระแอมเวย์

วัชรวิ พิรภิตติวรกุล: การประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ

บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด (EVALUATION OF THE TRAINING PROGRAM OF AMWAY (THAILAND) LTD: THE INDEPENDENT BUSINESS OWNER DEVELOPMENT PROJECT) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ลัดดา สุขปรีดี, กศ.ม., ฉลอง ทับศรี, Ed.D., พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ, Ed.D. 157 หน้า. ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-502-289-6

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระแอมเวย์ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้เข้ารับการฝึกอบรม คณะกรรมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรม และหัวหน้าในแต่ละองค์กร จำนวน 309 คน ประเมินโครงการตามแบบจำลองชิป ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ในการศึกษาผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามแบบประเมินค่าเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากผลการวิจัย พบว่า จุดเด่นของโครงการได้แก่ หัวข้อการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์และปฏิบัติงานได้จริง รวมทั้งวิทยากรมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่บรรยายแต่ละหัวข้อ มีการเตรียมความพร้อมในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย สามารถสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด จุดเด่นอีกประการหนึ่งคือ สถานที่ที่ใช้ฝึกอบรมมีความพร้อม

สรุปได้ว่า โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด มีประสิทธิภาพเป็นโครงการที่ดีควรจะดำเนินการต่อ

42923624: MAJOR: EDUCATIONAL TECHNOLOGY;

M.Ed. (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

KEYWORDS: EVALUATION/ EDVELOPMENT PROJECT/ INDEPENDENT BUSINESS
OWNER (AMWAY)

WATCHAREE PIRAKITITWORAKUL: EVALUATION OF THE TRAINING
PROGRAM OF AMWAY (THAILAND) LTD: THE INDEPENDENT BUSINESS OWNER
DEVELOPMENT PROJECT. THESIS ADVISORS: LADDA SOOKPREEDEEX, M.Ed.,
CHALONG TUBSREE, Ed.D., PONGPRASERT OKSUWAN, Ed.D. 157 P. 2004.
ISBN 974-502-289-6

The purpose of the study was to evaluate the training project of the Amway (Thailand) LTD: Independent Business Owner Development Project. The sample comprised of trainees, the committees and the head of the organization participated in the training altogether 309 persons. The CIPP model was used in the evaluation process. The researcher evaluated the context, the input, the process and the product. The tool used in collecting the data was a set of questionnaires. Percentages, means and standard deviation were used for analysing the data.

As the result of the study it was found that the strengths of the training program were the topics in the training which were relevant and applicable, the resource persons were keen and knowledgeable in the topics, they could create good learning climate. Another strength was the training site that was very well equipped.

It could be well concluded that the training program to train independent business owner of Amway (Thailand) Ltd was effective and the project should be continued.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
เนื้อหาที่ศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
นิยามศัพท์.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการฝึกอบรม.....	7
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับ โครงการและการประเมินผล โครงการ.....	11
ความหมายของการประเมินโครงการ.....	15
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	18
องค์ประกอบของการประเมินโครงการ.....	19
ประเภทและรูปแบบการประเมินโครงการ.....	21
การประเมินโครงการแบบจำลองชิป (CIPP Model)	27
ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขายตรง.....	33
ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์.....	37
แผนธุรกิจอิสระแอมเวย์.....	40
โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด..	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
วิธีการเก็บข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	65
4 ผลการวิจัย.....	66
ลักษณะส่วนบุคคลในการดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์.....	67
ข้อมูลแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD).....	74
5 สรุปและอภิปรายผล.....	92
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก.....	105
ภาคผนวก ข.....	111
ภาคผนวก ค.....	130
ภาคผนวก ง.....	138
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	157

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงภาพรวมเงินรางวัลจากการทำธุรกิจแอมเวย์.....	40
2 แสดงเปอร์เซ็นต์ส่วนลดพิเศษรายเดือน 3%-21%.....	42
3 แสดงส่วนลดพิเศษรายปี และวิธีการคิดคะแนนของดาวนไลน์.....	43
4 แสดงส่วนลดพิเศษเพชรและวิธีการคิดหน่วยของนักธุรกิจอิสระผู้จำหน่ายตรงระดับเพชร.....	44
5 แสดงรางวัลเงินสดจ่ายครั้งเดียว.....	45
6 แสดงวิธีการคำนวณคะแนนสายงานภายในประเทศและสายงานจากต่างประเทศ.....	46
7 แสดงเงินรางวัลส่วนลดพิเศษสองผู้ร่วมสถาปนา.....	46
8 แสดงเงินรายได้จากการขายปลีก.....	47
9 แสดงรายได้จากส่วนลดประจำเดือน.....	47
10 งานกระชับมิตร ครั้งที่ 82.....	50
11 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างกับรายการประเมินโครงการตามแบบจำลองซิป.....	60
12 แสดงสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยอิงตามวิธีการของ Yamane ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95.....	61
13 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	63
14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการประกอบอาชีพนักธุรกิจอิสระขายตรงแอมเวย์.....	67
15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการเริ่มดำเนินธุรกิจอิสระแอมเวย์จนถึงปัจจุบัน.....	68
16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับสายงานในปัจจุบัน.....	69
17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนสมาชิกในสายงาน.....	71
18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนครั้งที่ได้ร่วมโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระขายตรงแอมเวย์.....	72
19 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของโครงการฝึกอบรมโดยภาพรวม.....	73
20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของโครงการ.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
21 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์ของ โครงการกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....	75
22 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อฝึกอบรม และ ประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติงานได้จริง.....	77
23 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจในด้านแผนการตลาด.....	78
24 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ ปัจจัยในการดำเนินการฝึกอบรม.....	79
25 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร: คุณภาพและ การนำเสนอเนื้อหาของวิทยากร.....	81
26 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของการดำเนินการจัดฝึกอบรมและประเมินผลการฝึกอบรม.....	83
27 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เข้า รับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม.....	84
28 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ ปัญหาการฝึกอบรม.....	85
29 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ ประโยชน์ที่ได้รับ.....	86
30 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของคณะทำงานเกี่ยวกับ การดำเนินการฝึกอบรม.....	87
31 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจตามความคิดเห็นของ คณะทำงานที่มีต่อการจัดฝึกอบรม.....	88
32 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของคณะทำงานเกี่ยวกับปัญหา การจัดฝึกอบรม.....	89
33 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการฝึก อบรม การนำผลการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ และความสามารถหลังการฝึกอบรม.....	91

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โครงสร้างของการประเมินตามแบบจำลองชิป.....	31
2 องค์ประกอบของแบบจำลองชิปและประเภทการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ.....	32
3 แสดงระบบการจัดจำหน่ายของรัฐกิจขายตรง.....	34
4 แสดงระบบการตลาดแบบหลายชั้น.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ในการบริหารงานในองค์กรต่าง ๆ นั้น ความรู้ ความชำนาญ และความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากร นับเป็นสิ่งจำเป็นในอันที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และแม้ว่าองค์กรจะมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติดังกล่าวอย่างครบถ้วน แต่ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยีได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว องค์กรจำเป็นที่จะต้องนำเทคโนโลยีหรือวิทยาการใหม่ ๆ เข้ามาปรับใช้ในองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การที่จะนำความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมที่จะรับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี และความรู้ใหม่ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดและสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ด้วย การฝึกอบรมเป็นวิธีการที่องค์กรต่าง ๆ นำมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรของตนให้มีความรู้ความสามารถที่ทันสมัย อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มพูนทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานด้วย ดังนั้นการฝึกอบรมจึงถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งเสริมให้คุณภาพของบุคลากร ธุรกิจและผลิตภัณฑ์ที่น่าเชื่อถือของลูกค้า รวมไปถึงการเป็นเครื่องมือที่จะช่วยขยายองค์กรธุรกิจได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้ว ผู้นำองค์กรยังสามารถจะรับทราบถึงความก้าวหน้าของบุคลากรในองค์กร ทั้งในด้านดีและด้านที่ไม่ดี เพื่อจะได้ให้ความช่วยเหลือได้ทันทั่วถึง ในกรณีที่มียางหน่วยงานไม่สามารถจะเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพตามที่คาดหวังไว้

การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีหรือเทคนิควิทยาที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องบริหารงานด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะอย่างให้แก่องค์กรได้เป็นอย่างดี ดังนั้นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับพัฒนาบุคลากรจึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการฝึกอบรม ซึ่งความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Needs Assessment) เป็นการศึกษาสภาพของปัญหาหน่วยงาน หรือองค์กรที่จะต้องได้รับการปรับปรุง และพิจารณาวิเคราะห์ค่า เช่น การแก้ไขด้วยวิธีการฝึกอบรม ในการวิเคราะห์ด้วยสายตาที่กว้างไกลรอบคอบและครอบคลุม

บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจขายตรงสินค้าอุปโภคบริโภคด้วยระบบการตลาดหลายชั้น (Multi-Level Marketing หรือ MLM) หรือระบบเครือข่ายที่ต้องอาศัยการเติบโตทางธุรกิจจากการสร้างองค์กร หรือการขายเครือข่ายของนักธุรกิจอิสระ หรือสมาชิกของแต่ละองค์กรเป็นสำคัญ วิธีการสร้างองค์กรให้เติบโตของนักธุรกิจอิสระแอมเวย์ส่วนใหญ่มาจากการจัดประชุม สัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการจัดฝึกอบรมให้กับสมาชิก

ในองค์กร ซึ่งเป็นวิธีการให้ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจ การสาธิตสินค้า การขายสินค้า และการแนะนำหรือชักชวนให้ผู้บริโภคเข้าร่วมดำเนินธุรกิจในลักษณะเดียวกัน

รูปแบบการจัดฝึกอบรม นักธุรกิจอิสระแอมเวย์ส่วนใหญ่มักจะดำเนินการในลักษณะของการจัดประชุม ส่วนใหญ่ที่นิยมปฏิบัติกันก็คือ การจัดประชุมที่บ้าน (หมุนเวียนไปตามบ้านของกลุ่มสมาชิกในสายงาน) การจัดประชุมตามโรงแรมที่มีชื่อเสียง การจัดประชุมตามหอประชุมของสถานที่ราชการ และการเข้ารับความรู้จากศูนย์กลาง (Center) โดยมี “อปไลน์” หรือผู้นำกลุ่มเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่สมาชิกในสายงานของตนเอง ในการจัดดำเนินการขึ้นเองตามสถานที่ต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว หรือการใช้บริการตามศูนย์ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการจัดประชุมของนักธุรกิจอิสระแอมเวย์ในแต่ละสายงานนั้น ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกันดังนี้ คือ

1. เพื่อขยายองค์กร
 2. เพื่อมีโอกาสในการสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างคาว์ไลน์ อปไลน์ หรือไซด์ไลน์
 3. เพื่อค้นหาปัญหาและวิธีการแก้ไขให้ได้ทันเวลา พร้อมทั้งได้แนะนำวิธีการแก้ปัญหา
 4. เพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือเป็นโอกาสที่จะฝึกผู้นำด้านสินค้า หรือแผนการตลาด ฯลฯ
- เนื้อหาหรือประเด็นที่นักธุรกิจอิสระแอมเวย์ส่วนใหญ่จะเน้นและให้ความสำคัญต่อ

การจัดประชุม การฝึกอบรมให้กับสมาชิกนั้น มีอยู่ 4 หัวข้อ คือ

1. การสาธิตสินค้า เพื่อเป็นการฝึกอบรมให้สมาชิกสามารถที่จะขายสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สมาชิกสามารถพูดหรืออธิบายสรรพคุณของสินค้าและประเภทของสินค้าได้ สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของสินค้าคู่แข่งได้ และสามารถตอบข้อซักถามของลูกค้า
2. การพูดแผนการตลาด เป็นการฝึกให้สมาชิกได้รู้จักวิธีการพูดแผนการตลาดได้อย่างถูกต้องและชัดเจน มีความรู้และมีความพร้อมที่จะสปอนเซอร์อยู่ตลอดเวลา โดยมีข้อมูลที่ต้องการ
3. การพูดถึงความสวยงามของแอมเวย์ เป็นธุรกิจอิสระ ถูกต้องตามกฎหมาย มีรายได้ต่อเนื่อง และคนในสังคมช่วยเหลือกันดี โดยมีสินค้าที่ดี สามารถรับประกันคืนสินค้า 100% ความยุติธรรมสำหรับสมาชิก สามารถลาออกได้ภายใน 90 วัน และได้รับเงินคืนเต็มจำนวน และโอนถ่ายให้เป็นมรดกกับทายาทได้ เป็นต้น
4. การตอบข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการทำธุรกิจอิสระแอมเวย์ และผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

จากการสำรวจ พบว่า การจัดประชุมและการฝึกอบรมให้กับสมาชิกในองค์กรของนักธุรกิจอิสระแอมเวย์ที่ถือปฏิบัติอยู่นั้น ยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ส่วนใหญ่เป็นการพบปะระหว่างอปไลน์และคาว์ไลน์ การตอบข้อซักถาม และการสาธิตสินค้าเป็นในลักษณะของการแนะนำซึ่งกันและกัน การอธิบายแผนการตลาดที่อปไลน์มักจะคิดขึ้นเอง เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

มากกว่าการจัดฝึกอบรม ซึ่งไม่มีบรรยากาศของการจัดประชุมหรือการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ และเป็นรูปธรรม ทำให้สมาชิกที่มาเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวไม่เห็นความสำคัญในการเข้าประชุม และไม่เห็นคุณค่าและความจำเป็นในการฝึกอบรม

จากสภาพปัญหาดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ส่งผลให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะชักชวนให้สมาชิกเข้าร่วมการฝึกอบรมไม่ได้ประสบความสำเร็จในทุกสาขางาน และมักพบเห็นอยู่บ่อย ๆ ว่า ผู้ที่ทำธุรกิจอิสระของบริษัท แอมเวย์ฯ ในระยะเริ่มต้นนั้นค่อย ๆ หลุดออกจากสาขางาน หรือหลุดออกจากเครือข่ายที่ตนเป็นสมาชิกไปในที่สุด ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจอิสระ แอมเวย์บางสาขางานไม่สามารถจะพัฒนาองค์กรของตนเองให้เติบโต จนสามารถจะก้าวไปสู่ระดับที่สูงสุดของสาขางานได้ (ผู้จำหน่ายตรงระดับมงกุฎชุด) และไม่สามารถจะทราบถึงสาเหตุที่ทำให้องค์กรของสาขางานนั้น ๆ ประสบกับความล้มเหลว เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มียุทธศาสตร์ใดที่เป็นนักธุรกิจอิสระแอมเวย์ ที่ดำเนินการประเมินผลโครงการฝึกอบรมเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้แล้วการจัดฝึกอบรมในแต่ละสาขางาน ได้จัดขึ้นตามความประสงค์ของผู้นำในแต่ละองค์กรเป็นส่วนใหญ่ วัตถุประสงค์หลักก็เพื่อต้องการให้ขยายองค์กรเพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางธุรกิจ ซึ่งไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหา บุคลากร และการดำเนินการฝึกอบรม ทำให้ไม่สามารถจะทราบได้ว่า การจัดฝึกอบรมให้กับนักธุรกิจอิสระแอมเวย์ในแต่ละสาขางานมีการดำเนินการอย่างไร และรูปแบบการจัดฝึกอบรมในสาขางานหรือองค์กรใดบ้างที่ประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว ดังนั้นในการศึกษาวิจัยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงได้นำเสนอการประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถจะทำให้ทราบถึงผลของโครงการฝึกอบรมในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตของโครงการฝึกอบรมว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อนำผลของการศึกษาวิจัยไปเป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุงโครงการฝึกอบรม เพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระบริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น องค์กรต่าง ๆ สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินการจัดฝึกอบรมให้กับสาขางานของตนเอง

วิธีในการประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ในครั้งนี้ได้นำวิธีการประเมินโครงการด้วยแบบจำลองชิป (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินโครงการ ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและด้อยของโครงการฝึกอบรมที่จัดขึ้น เพื่อนำผลสรุปที่ได้ไปปรับปรุงและหารูปแบบการจัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระแอมเวย์ที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ตามแบบจำลองซิป โดยครอบคลุมใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ที่จัดขึ้นในสาขางานมกฏฑูต โดยนำรูปแบบจำลองซิป (CIPP: Model) มาประยุกต์ใช้เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
2. กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักธุรกิจอิสระระดับผู้จำหน่ายตรงขึ้นไป จำนวน 154 คน นักธุรกิจอิสระระดับต่ำกว่าผู้จำหน่ายตรง จำนวน 132 คน คณะทำงาน จำนวน 8 คน หัวหน้าแต่ละองค์กร จำนวน 15 คน รวม 309 คน

เนื้อหาที่ศึกษา

1. ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)
 - 1.1 ประเมินความสอดคล้องระหว่างหลักสูตร วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม และความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
 - 1.2 การประเมินโดยเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินแบบนี้ทำให้เราทราบว่า วัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายได้
 - 1.3 ประเมินโครงสร้างการดำเนินงานทางธุรกิจเรื่องแผนการตลาด
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)
 - 2.1 ประเมินด้านความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนิน โครงการฝึกอบรม ได้แก่ สื่อการฝึกอบรม สถานที่สำหรับฝึกอบรม อุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมแต่ละเนื้อหา วิธีดำเนินการฝึกอบรม งบประมาณค่าใช้จ่าย ความสามารถในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การประสานงานและความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม
 - 2.2 การประเมินคุณภาพของวิทยากร
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)
 - 3.1 ประเมินความเหมาะสม เรื่อง การดำเนินงานในการฝึกอบรม กิจกรรมในการฝึกอบรม ผลการฝึกอบรม การบรรยาย เนื้อหา หลักสูตร ประโยชน์ที่ได้รับ

3.2 ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อสภาพการจัดฝึกอบรมและ กิจกรรมการฝึกอบรม

3.3 ประเมินปัญหาการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรม เพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ของคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

4.1 ประเมินความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้

4.2 ประเมินความรู้ ทักษะ ทักษะคิดหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่า โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระแอมเวย์มีจุดเด่นและ จุดด้อยในด้านใดบ้าง อาทิ เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม กระบวนการจัดฝึกอบรม บุคลากร และ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นต้น
2. เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจดำเนินโครงการครั้งต่อไป หรือใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำ ไปปรับปรุงและวางแผนดำเนินโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ในครั้งต่อไป

นิยามศัพท์

1. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการจำแนกเก็บรวบรวมและ การวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ เพื่อประมวลผลให้ทราบถึงประสิทธิภาพของโครงการ นั้น ๆ ว่า ควรจะตัดสินใจอย่างไร อาทิ ควรจะปรับปรุงเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ หรือยุติการจัดทำโครงการครั้งต่อไป

2. แบบจำลองซิป (CIPP: Context-Input-Process-Product Model) หมายถึง รูปแบบ ของการประเมินโครงการรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการประเมินผลวัตถุประสงค์ จุดเด่นและจุดด้อยของ การจัดทำโครงการ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ ซึ่งแบบจำลองซิปประกอบได้ด้วย การประเมิน 4 ด้าน ได้แก่

2.1 การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม หมายถึง การประเมินความสอดคล้อง ระหว่างหลักสูตร วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม ความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และ

การประเมินโดยเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยคาดหวังว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับความรู้และสามารถนำไปปฏิบัติงานจริงได้ตามความต้องการ

2.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง การประเมินด้านความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินโครงการฝึกอบรม ได้แก่ สื่อการฝึกอบรม การนำเสนอเนื้อหาของวิทยากร สถานที่สำหรับฝึกอบรม อุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินการฝึกอบรม วิทยากร เอกสารประกอบการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมแต่ละเนื้อหา วิธีดำเนินการฝึกอบรม งบประมาณค่าใช้จ่าย และความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม รวมไปถึงการประเมินคุณภาพของวิทยากรฝึกอบรม

2.3 การประเมินกระบวนการ หมายถึง การประเมินการดำเนินงาน กิจกรรมฝึกอบรม ผลการฝึกอบรม การบรรยาย เนื้อหา หลักสูตร ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อสภาพการจัดฝึกอบรมและกิจกรรมการฝึกอบรม และประเมินปัญหาการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรม เพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ของคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการ

2.4 การประเมินผลผลิต หมายถึง การประเมินความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทศนคติ หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

3. โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักธุรกิจอิสระ บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด หมายถึง โครงการฝึกอบรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้แก่นักธุรกิจอิสระในสายงานมกฏชุด และดาวไลน์ที่ได้รับอนุญาตจากบริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด

4. นักธุรกิจอิสระแอมเวย์ หมายถึง ผู้ที่ได้รับอนุญาตจาก บริษัท แอมเวย์ (ประเทศไทย) จำกัด ให้ดำเนินธุรกิจอิสระ